

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Кафедра трудового права та права соціального забезпечення

Серія «Навчально-методичні посібники»

О.А. ТРЮХАН

ТРУДОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Навчально-методичний посібник

Для студентів факультету адвокатури

Одеса
2018

УДК 349.2(477)(07)

Т 80

Рекомендовано навчально-методичною радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 4 від 17.06.2018 р.)

Автор

Трюхан О.А. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри трудового права та права соціального забезпечення Національного університету «Одеська юридична академія»

Рецензенти:

Хуторян Н.М. – доктор юридичних наук, професор, старший науковий співробітник відділу проблем цивільного, трудового та підприємницького права Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України;

Потопахіна О.М. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

Трюхан О.А.

Т 80 Трудове право України : навч.-метод. посіб. / О.А. Трюхан. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 296 с. (Сер. «Навчально-методичні посібники»).

ISBN 978-966-916-605-0

Навчально-методичний посібник розроблено відповідно до програми курсу «Трудове право України», що викладається у Національному університеті «Одеська юридична академія».

У навчально-методичному посібнику подаються програма курсу, з кожної теми питання лекційних та практичних занять і методичні рекомендації з вивчення найважливіших теоретичних та нормативних положень, перелік тем рефератів, списки нормативно-правових актів і спеціальної літератури, практичні завдання для самостійної роботи.

Для науковців, юристів-практиків, аспірантів, студентів, усіх, хто цікавиться проблемами сучасного трудового права України.

УДК 349.2(477)(07)

ISBN 978-966-916-605-0

© О.А. Трюхан, 2018

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	22
ТЕМА 1. Предмет, метод і система трудового права	22
ТЕМА 2. Джерела трудового права України.....	33
ТЕМА 3. Принципи трудового права	46
ТЕМА 4. Трудові правовідносини та їх суб'єкти	52
ТЕМА 5. Міжнародно-правове регулювання праці.....	61
ТЕМА 6. Основи правового регулювання зайнятості населення і працевлаштування	79
ТЕМА 7. Трудовий договір	91
ТЕМА 8. Робочий час і час відпочинку	128
ТЕМА 9. Оплата праці. Гарантії та компенсації	147
ТЕМА 10. Трудова дисципліна	167
ТЕМА 11. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	179
ТЕМА 12. Охорона праці. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю і правил з охорони праці.....	191
ТЕМА 13. Індивідуальні трудові спори	206
ТЕМА 14. Правові основи соціального діалогу у сфері праці	219
ТЕМА 15. Правовий статус трудових колективів і професійних спілок у сфері праці	233
ТЕМА 16. Правовий статус організацій роботодавців, їх об'єднань	247

ТЕМА 17. Колективні угоди і колективні договори.....	261
ТЕМА 18. Колективні трудові спори (конфлікти).....	270
ТЕМИ НАУКОВИХ ПОВІДОМЛЕНЬ ТА РЕФЕРАТІВ	286
ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ	289

ПЕРЕДМОВА

Трудове право є однією з провідних галузей права України, яка разом з іншими галузями під впливом нових для нашої країни соціально-економічних відносин на сучасному етапі знаходиться у стадії реформування. Кожна особа протягом життя перебуває під дією норм трудового права. Відносини у сфері праці більш за все пов'язані з поєднанням інтересів суспільства, особи і держави. Очевидно, що одним із пріоритетних напрямків реформування трудового права залишається ухвалення новітнього трудового законодавства. Певна річ, вітчизняне трудове законодавство не є ідеальним. Це пов'язано передусім із моральною застарілістю чинного Кодексу законів про працю України, який був прийнятий ще за радянських часів і, незважаючи на численні поправки, фактично залишився пострадянським нормативним актом. Отже, реформування трудового права – це відповідальне завдання суспільства і держави.

Навчально-методичний посібник підготовлено з метою надання допомоги студентам у вивченні трудового права. У Національному університеті «Одеська юридична академія» на факультеті адвокатури навчальну дисципліну «Трудове право України» вивчають студенти 2 курсу навчання. Вивчаючи трудове право, студенти мають можливість оволодіти не тільки теоретичними знаннями, а й правильно аналізувати, тлумачити і застосовувати норми трудового права, знайомитися з практикою реалізації цих норм. Вивчення студентами факультету адвокатури курсу трудового права передбачає такі види занять: лекції, проведення практичних занять, а також складання іспиту.

Готуючись до практичних занять, студентам треба уважно ознайомитися з планом заняття; необхідно засвоїти методичні вказівки; опрацювати перелік рекомендованих нормативно-правових актів, спеціальної літератури, а також вивчити матеріали судової практики.

Трудове законодавство нараховує значну кількість нормативно-правових актів. У даному навчально-методичному посібнику прокоментоване чинне трудове законодавство: КЗпП України, Закони України «Про колективні договори і угоди», «Про зайнятість населення», «Про відпустки», «Про оплату праці» та ін.; постанови Кабінету Міністрів України, накази, інструкції й судова практика. При вивченні курсу потрібно відстежувати зміни у чинному законодавстві про працю, розширювати коло навчальної, монографічної літератури, окрім запропонованої, цікавитися статтями у наукових журналах з метою формування цілісної системи знань.

Студенти повинні знати положення доктрини трудового права, Конституції України, міжнародних актів, КЗпП України, положення Законів України, підзаконних актів, актів узагальнення судової практики.

У результаті вивчення даного курсу студенти повинні навчитися: самостійно опрацьовувати наукову літературу; аналізувати думки вчених; застосовувати норми законодавства про працю; встановити відповідність національного законодавства міжнародним стандартам праці; вміти самостійно провести порівняльний аналіз національного та зарубіжного законодавства; аналізувати судову практику; самостійно робити обґрунтовані висновки тощо.

У навчально-методичному посібнику також студентам представлені тести й задачі, які можуть виконуватися та розв'язуватися під час проведення практичних занять, у ході самоконтролю з метою закріплення й поглиблення студентами теоретичних знань і придбання навичок застосування норм законодавства про працю в різних практичних ситуаціях.